

Boekhouding

De boekhoudkundige wetenschap is niet intuïtief. Het beste is om een boekhoudcursus te volgen (misschien wel 75 uur, als de cursus de verschillende verrichtingen uitlegt). Maar je moet wel beginnen met de algemene structuur, die nodig is om voorbeelden van verrichtingen te begrijpen.

Boekhouding wordt voor veel dingen gebruikt: wetgeving en solvabiliteit, rapportage aan schuldeisers, belastingen, financiën, informatievoorziening, enzovoort.

Boekhouding is daarom ingewikkeld, maar belangrijk, en moeilijk samen te vatten.

De activa van een bedrijf is gelijk aan de passiva. Activa (credit) en passiva (debit) zijn altijd gelijk. Activa zijn de bezittingen van het bedrijf; passiva zijn de schulden van het bedrijf aan aandeelhouders (eigen vermogen) of schuldeisers (schulden).

Elke transactie vereist daarom altijd een creditboeking en een debetboeking, zodat de activa van het bedrijf volledig aan schuldeisers en aandeelhouders kunnen worden toegerekend.

Bijvoorbeeld: credit - bankrekening (-1.000, oftewel een credittransactie op een debetrekening). Debet - schuld

(-1.000, oftewel een debettransactie op een creditrekening op de balans). Zowel activa als passiva minderen met 1.000.

1.a

Debet	Credit
Bank	Eigen vermogen
2.000	500
	Dit
	1.500
2.000 (Totaal vermogen)	(Totale schulden) 2.000

2.a

Debet	Credit
Bank	Eigen vermogen
(2.000- 1.000=) 1.000	500
	(A) Dit
	(1.500- 1.000=) 500
1.000 (Totaal vermogen)	(Totale schulden) 1.000

De rekening *schuld* (teken **A** (in de tabel), *op de passiva van de balans*, is zelf samengesteld uit een zijde debet en een zijde credit

Debet	Credit
	1.500
1.000	
	(Totaal) 500

Er is een winst-en-verliesrekening en een balans. De winst-en-verliesrekening kan worden beschouwd als een

subrekening van het eigen vermogen (de rekening 'winst over het jaar' op de passief zijde van de balans).

Voorraad: computers 500

Verkoop van computers 600. = Voorraad (-500), bankrekening (+600), winst over het jaar (+100).

1.a (december 2025)

Debet	Credit
Voorraad	Eigen vermogen
500	500
500 (Totale activa)	(Totale verplichtingen) 500

2.a (december 2026)

Snelheid	Credit
Voorraad	Eigen vermogen
0	(Kapitaal) 500
Bank	(B)(Winst over het jaar)
600	100
600 (Totale activa)	(Totale schulden) 600

De winst- en verliesrekening van het jaar (teken) **B** in de tabel)

Debet (kosten/verliezen)	(producten/ winsten) Credit
	100
	(Totaal) 100

We kunnen zien dat de operatie ons 100 heeft opgeleverd.

Dat gezegd hebbende, weerspiegelt de boekwaarde niet altijd de marktwaarde van het eigen vermogen. Ik denk dat er in de Verenigde Staten bedrijven zijn die honderden miljarden dollars waard zijn, maar een negatief eigen vermogen hebben, omdat deze bedrijven hun eigen aandelen tegen marktwaarde hebben teruggekocht. Deze aandelen worden tegen marktwaarde geboekt, terwijl de activa worden gewaardeerd tegen hun historische kostprijs. Schulden

zijn min of meer objectief, maar bij eigen vermogen moet je ook kijken naar de [marktwaarde](#). (En daarom niet een historische waarde).

“Wij noemen de boekhouding [Dubbele boekhouding](#) omdat, volgens het fundamentele principe ervan, elke financiële transactie tweemaal wordt geregistreerd: Eenmaal in het debet (links) gedeelte van een rekening. Eenmaal bijgeschreven op het creditsaldo (rechts) van een of meer andere rekeningen, voor een gelijk totaalbedrag.

Dit systeem zorgt ervoor dat voor elk gebruik van fondsen een corresponderende bron (of tegenpartij) bestaat, en omgekeerd.” (Google Gemini)

“Dit systeem (in twee delen) werd gecodificeerd en gepopulariseerd door de Italiaanse monnik en wiskundige [Luca Pacioli](#) en 1494.” (Google Gemini)

“Om succesvol te zijn, moet een handelaar weten hoe hij moet rekenen en de boekhouding moet bijhouden, en ordelijk en nauwgezet te werk gaan in zijn administratie.”
Luca Pacioli)

Het is belangrijk om te weten welke activiteiten inkomsten genereren (en tegen welke kosten). Wat levert hoeveel op? Wat levert een bepaalde kostenpost of activiteit op (bijvoorbeeld het zelf produceren van een specifiek onderdeel van een object of het laten produceren door een onderaannemer). Dit is in feite het

specifieke doel van de *Comptabilité de gestion* (N. Berland, Y. De Rongé, *Comptabilité de gestion* (Pearson Frankrijk, 4e editie, 2019.)

De balans toont de eigendommen en schulden van het bedrijf. De winst-en-verliesrekening toont de winst en de kosten van het bedrijf.

Betreffende enige literatuur, was er het boek van Faska Khrouz, *Comptabilité et gestion, analyse financière, consolidation des comptes*, Presses universitaires de Bruxelles, 2018.

Hij gaf de cursus, waarin hij eerst in twee sessies acht basisboekingen uitlegde (activa, passiva, winst en verlies, of een combinatie daarvan). Daarna volgden tal van boekhoudkundige bewerkingen per rekening (bijvoorbeeld transacties in de rekeningen 'schulden' of 'materiële vaste activa'). Het was een goede cursus tijdens de masteropleiding fiscaal recht.

(Hij zei dat je, om boekhouding te begrijpen, een leraar nodig hebt die de zaken goed uitlegt, te beginnen met de verschillende mogelijke credit-debit transacties; de basismechanismen. En vervolgens de verschillende rekeningen en verrichtingen, die variaties zijn op de basismechanismen).

Boek: Mary Buffett et David Clark, *Warren Buffett et l'interprétation des états financiers*, Maxima.

De geconsolideerde jaarrekening. Er moet onderscheid worden gemaakt tussen wettelijke jaarrekening (Belgische boekhoudprincipes) en geconsolideerde jaarrekening (met consolidatiemethoden).

Bij consolidatie gaat het er dus om te weten hoe je het belang in een ander bedrijf in de jaarrekening moet verwerken.

Geconsolideerde jaarrekening, opgesteld volgens IFRS-standaarden (Europese regels) en US GAAP.

De wettelijke jaarrekening is vaak gebaseerd op historische prijzen, terwijl de geconsolideerde jaarrekening gebaseerd is op de marktwaarde.